

МЕШОВИТА ГРАБА
Miscellanea
НОВА СЕРИЈА КЊ. XXXIV

ISSN 0350-5650

INSTITUTE OF HISTORY

MISCELLANEA

NEW EDITION Vol. XXXIV

Editorial board

BILJANA MARKOVIĆ, NEDELJKO V. RADOSAVLJEVIĆ,
RADOMIR J. POPOVIĆ, VLADIMIR JOVANOVIĆ,
BOJANA KATIĆ-MILJKOVIĆ, LUDMILA KUZMICHEVA,
GABRIELLA SCHUBERT, LILIANA SIMEONOVA

Editor-in-chief

NEDELJKO V. RADOSAVLJEVIĆ

Belgrade
2013

ISSN 0350-5650

ИСТОРИЈСКИ ИНСТИТУТ

МЕШОВИТА ГРАЂА
MISCELLANEA

НОВА СЕРИЈА Књ. XXXIV

Редакциони одбор
БИЉАНА МАРКОВИЋ, НЕДЕЉКО В. РАДОСАВЉЕВИЋ,
РАДОМИР Ј. ПОПОВИЋ, ВЛАДИМИР ЈОВАНОВИЋ,
БОЈАНА КАТИЋ-МИЉКОВИЋ, ЉУДМИЛА КУЗМИЧЕВА,
ГАБРИЕЛА ШУБЕРТ, ЛИЛИАНА СИМЕОНОВА

Одговорни уредник
НЕДЕЉКО В. РАДОСАВЉЕВИЋ

Београд
2013

Овај број *Мешовитне зраће - Miscellanea*

штампан је уз финансијску помоћ
Министарства просвете, науке и технолошког развоја
Владе Републике Србије

САДРЖАЈ

Александра Фостиков, Невен Исаиловић ДУБРОВАЧКО ПИСМО ГОСПОЋИ ЈЕВГЕНИЈИ (КНЕГИЊИ МИЛИЦИ) О ДУГОВИМА ЂЕРЂАША И НОВАКА МАЂЕДОНА 1399, март 5. (пре)	7
Александра Фостиков АКТ МОНАХИЊЕ ЈЕВГЕНИЈЕ О РАЗРЕШЕЊУ РАЧУНА МАРИНА ЛЕБРОВИЋА 1402, мај 23, Ново Брдо	15
Александар Јаковљевић, Невен Исаиловић ПОПИС НАХИЈЕ КОСОВО ИЗ 1574. ГОДИНЕ	25
Драгана Амедоски КАСАБА КРУШЕВАЦ 1584. ГОДИНЕ (ФРАГМЕНТ ИЗ ОПШИРНОГ ПОПИСА КРУШЕВАЧКОГ САНЦАКА)	71
Срђан Катић ЗАКУПИ РУДНИКА И ХАСОВА ЖЕЖНЕ ИЗ 1585/6. И 1591/2. ГОДИНЕ	85
Гордана Гарић Петровић ПОПИС СТАНОВНИКА СТАРОГ БЕЧЕЈА ИЗ 1744. ГОДИНЕ	103
Гордана Гарић Петровић УРБАРИЈАЛНА РЕГУЛАЦИЈА СЕНТ ТОМАША 1771. ГОДИНЕ	121
Исидора Точанац Радовић, ПАРОХИЈЕ И СВЕШТЕНСТВО ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ ЕПАРХИЈЕ 1772. ГОДИНЕ: II - Банска крајина	131
Радомир Ј. Поповић ПРОЈЕКТ УСТАВА СРБИЈЕ МАТИЈЕ БАНА ИЗ 1846. ГОДИНЕ	149

Мирослав М. Поповић ПРОЈЕКАТ ЗАКОНА О АДВОКАТИМА ОД 1854. ГОДИНЕ	173
Јована Блажић, Јекатерина Владимировна Иванова, ПРЕПИСКА МИТРОПОЛИТА МИХАИЛА И ГРОФИЦЕ А. Д. БЛУДОВЕ О ДОГАЂАЈИМА У СРБИЈИ 1868. ГОДИНЕ	193
Јована Шалјић ОБНОВА БЕОГРАДСКЕ БАЈРАКЛИ ЦАМИЈЕ 1868. ГОДИНЕ	219
Недељко В. Радосављевић СИМО СОКОЛОВ И СРПСКА ЕМИГРАЦИЈА У БУГАРСКОЈ 1883–1886. (ДОКУМЕНТИ)	233
Сузана Рајић ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ СРПСКОГ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ ПИТАЊА	269
Милун Стијовић О УРЕЂЕЊУ СРПСКИХ НАРОДНИХ ШКОЛА У ТУРСКОЈ УОЧИ ПРВОГ БАЛКАНСКОГ РАТА	279
УПУТСТВО ЗА АУТОРЕ	299
INSTRUCTIONS FOR CONTRIBUTORS	301

Јована ШАЉИЋ*
Историјски институт
Београд

ОБНОВА БЕОГРАДСКЕ БАЈРАКЛИ ЦАМИЈЕ 1868. ГОДИНЕ**

Анстракт: У раду је представљено тринаест докумената о обнови београдске Бајракли цамије 1868. године. Обнова Бајракли цамије заједно са Указом српског кнеза Михаила Обреновића, који је такође у раду приложен, узимају се као догађаји којима је озваничена исламска вероисповест у Кнежевини Србији а потребе исламске заједнице стављене на терет државног буџета.

Кључне речи: Кнежевина Србија, Бајракли цамија, кнез Михаило, Исламска заједница.

Године 1867. последње турске посаде коначно су напустиле српске градове, те након више од шест деценија обележених борбом за национално ослобођење, Србија, иако још увек „вазална земља“, у пракси је изражавала све облике самосталности. Становништво Кнежевине Србије у то време било је махом православно, српско, мада су у њој живеле и националне и верске мањине. Најбројнију националну мањину чинили су Власи, и то у северо-источним окрузима, док су за њима ишли Цигани и Јевреји, у занемарљивом броју.¹ Иако су, званично, верска мањинска права у Србији прокламована тек Берлинским уговором и стицањем формалне независности деценију касније, те 1868. године, у Србији је већ постојала јеврејска црквено-школска општина, католичка општина,

* jovana.saljic@iib.ac.rs

** Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије *Европа и Срби (1804–1918): подстицаји и искушења европске Модерне* (Ев. бр. 177031).

¹ М. Јагодић, *Насељавање Кнежевине Србије 1861–1880*, Београд 2004, 48.

општина аугсбуршког исповедања, а од 1868, захваљујући иницијативи српског кнеза, и муслиманска заједница финансирана из буџета Кнежевине.

У Кнежевини Србији је тих година живело нешто више од шест хиљада муслимана.² Махом су називани „Турцима“ али не на етничком већ искључиво на верском принципу. Признавање постојања муслиманске мањине и исламске вероисповести у Србији симболично је везано за обнову београдске Бајракли џамије 1868. године.

У раду је приложено укупно 13 докумената који се односе на обнову џамије, међу којима и Указ кнеза Михаила од 18/30. маја 1868. године³ о стављању муслиманске заједнице и њеног верског апарата на терет државног буџета. Први документ носи датум 9/21. април 1868. а последњи 7/19. октобар исте године. Први представља препис писма које је тадашњи министар просвете и црквених дела Кнежевине Србије, Димитрије Црнобарац, упутио министру грађевина Миливоју Петровићу Блазнавцу којим га обавештава да је по налогу кнеза Михаила изабрао једну београдску џамију коју је потребно оправити и обновити тако да се у њој може вршити богослужење, као и једну кућу за хоџу.⁴ Овиме је читава ствар покренута, а коначно је потврђена поменутиим кнежевим Указом.⁵ Сва приложена документа похрањена су у Архиву Србије (=АС), фонду Министарства просвете и црквених дела, Просветно одељење (=МПс-П) и фонду Државног Савета (=ДС). У раду су дата хронолошки, у неизмењеном облику, без правописних, граматичких или других језичких интервенција.

---

² Према попису становништва из 1874. године у Србији је живело 6.176 муслимана, од тога највише у Алексиначком округу – 1.242, затим у Књажевачком 1.101, Подринском 973 и Шабачком 688. У осталим окрузима их је било мање. У вароши Београд живело је 36 муслимана. Осим ових 36 београдских, сви се према попису воде као Цигани, *Државопис Србије IX*, Београд 1879, 152.

³ Сви датуми у главном тексту дати су паралелно по старом и новом календару. Сви датуми у приложеним документима остављени су као у оригиналу.

⁴ Док. овде приређен под бр. 1.

⁵ Док. овде приређен под бр. 7.

1.

Министар просвете и црквених дела Димитрије Црнобарац – заступнику министра грађевина Миливоју Петровићу-Блазнавцу, 9/21. априла 1868. у Београду, АС, МПС-П, 1868, VIII, 1871, бр. 981.

Мин. Грађевина № 981

9. Април 1868

Као што вам је познато ја сам по налогу Његове Светлости наредио те је изабрана овдашња једна џамија, и то по имену названа Барјак-џамија, за богомољу мухамеданаца, и у одсуству вашем писао сам президијално г. Начелнику грађевина, те је изаслао инцинира г. Вуковића, који је по упутству г. управитеља вароши исту џамију и једну до ње кућу за обитавање хоће, прегледао и приложени [...] предрачун преко г. управитеља вароши писао му.

Како је речена оправка заиста потребна да би се у тој џамији могло богослужење вршити, то пошилићу вам вишенаведени предрачун имам чест молити вас, да изволите даље шта треба наредити да се та оправка изврши, и да, ако би по предмету исте оправке требало какво законодавно решење за употреблење грађе од други правител. зграда кои за издавање нужне суме [...] наново изволите надлежно издејствовати. Како се не би преписком одуговлачило за ствар која потребује да се што скорије сврши.

Примите и [...]

2.

Заступник министра грађевина Миливоје Петровић-Блазнавац – Државном савету, 10/22 априла 1868. у Београду, АС, ДС, 161/868.

Државномъ Совету

Министар Просвете и Црквених Дела по налогу Његове Светлости наредио е, да се една џамия одь овдашњи изабере за богомољу Мухамеданаца, за коју цель изабрана е тако названа „Барак-Џамия“.

Поменута Џамия а и до њ постоећа кућа коя ће да служи за обиталиште хоће, потребуе оправку, зато е Министаръ Грађевина наредио,

те е за оправку сачинѣнъ предрачун, по коме ће оправка џаміе и куће коштати до 15 500 гр. порески.

Све гореизложено Министаръ Грађевина доставляюћи Државноме Совету, узима честь предложити му на решенѣ:

„Да се на оправку назване „Барак-Џаміе“ коя ће служити за богомолю Мухамеданаца, као и за оправку куће коя ће служити за обитаванѣ хоће, може издати до 15 500 гр: порес. изъ кредита овогодишњимъ бюджетом одређеногъ на оправке“.

№ 890
10. Априла 1868 год
у Београду

Заступник Министра Грађевина
Полковникъ
[Потпис] М.П. Блазнавац

3.

Решење Државног савета од 12/24. априла 1868. у Београду,
АС, ДС, 161/868.

Државний Советъ

По предмету заступника Министра грађевина од 10. ов.м. 890. решіо је:

„да се на оправку назване „Барак-Џаміе“ коя ће служити за богомолю мухамеданаца, као и за оправку куће коя ће служити за овитаванѣ хоће, може издати до 15.500 гр. пор, из кредита овогодишњимъ бюджетом одређеног за оправке“.

№ 554
12. Априла 1868. год.
У Београду
Глав. Секретар Совета
[Потпис] Д. Матић
13. Априла 1868.
У београду
Заступник Мин. грађевина
Полковник
[Потпис] М.П. Блазнавац

Предс. Совјета
[Потпис] Ј. Мариновић

Княз одобрава
[Потпис] М.М Обреновић

4.

Заступник министра грађевина Миливоје Петровић-Блазнавац –
министру просвете и црквених дела Димитрију Црнобарцу, 3/15. маја
1868. у Београду, АС, МПС-П, 1868, VIII, 1871, бр. 1238.

Господине!

У одговору на веше писмо од 9га Априла ов год № 981 имам чест
известити Вас Господин Министре да е Височайшим решенъм одобрено
на оправку тако назване „Барак-Џамиа“ која ће служити за богомољу
Мухамеданаца и едне куће до исте у којој ће обитавати Хоца 15.500 гр
порезски, затим да е ова оправка на лицитацији уступљна предузимачу
Фердинанду Розелту с том обвезаности да е дужан буде извршити за 6
Недеља дана рачунајући од 20. Априла па до 2. Јунија ов. Године. Према
томе изволите Дакле даль шта треба наредити и примите овом приликом
мое високопоштованъ.

№ 1062
3 Маја 1868
У Београду

Заступник Министра Грађевина
полковник
[Потпис] М.П. Блазнавац

5.

Министар просвете и црквених дела Димитрије Црнобарац –
Државном савету, 10/22. маја 1868. у Београду, АС, ДС, 216/868.

Државном Совету

Да неби мухамеданци, који се по својим пословима у Београду
баве, без религиозне утехе били, Његова Светлост благоволила је наредити, да
се једна од овдашњих џамија оправи за богомољу њихову.

Услед овога високог налога изабрана је као најцелисходнија
Барјак-џамија и Министар грађевина по молби мојој изаслао је стручне
људе те су исту џамију као и једну кућу до ње где ће хоца обитавати
прегледали и као што ме под 3. тек. мес. Г. № 1062 извештава, оправка би
ће извршена до 2. Јунија тек. год.

Како је мали број мухамеданаца који овде станују и по већој части
сиромашног су стања, и нису кадри собом издржавати хоцу и мујезина, то
подписани у име правитељства Његове Светлости, моли Државни Совет
да изволи одобрити следеће:

„Министар просвете и црквених дела овлашћује се да може од 1. Јунија тек. год. издавати хоци при овдашњој барјак-цамији до 240 а мујезину до 120 талира годишње. Према овом да се сума од 1800 гр. пор. рачунајући вишенаведену годишњу помоћ од 1. Јунија до конца ове рачунске године дода из суме за изванредне трошкове целом правитељству одређене, и за идућу рачунску годину да се у буџет стави.

№ 1238

10. Маја 1868. год.
у Београду

Министар
просвете и црквених дела
[Потпис] Д. Црнобарац

6.

Решење Државног савета од 15/27. маја 1868. у Београду,
АС, ДС, 216/868.

Државни Совет

По предмету Министра просвете и Црквених дела од 10 Маја ов. год. № 1238, решио је:

„Овлашћује се исти министар, да може од 1. Јунија ове године издавати Хоци при овдашњој бајрак-цамији до 240, а Мујезину до 120 талира годишње. Према овом да се сума од 1800 гр. пор., рачунајући вишенаведену годишњу помоћ од 1. Јунија до конца ове рачунске године, изда из суме на ванредне трошкове целом правитељству одређене, а за идућу рачунску годину да се у буџет стави.“

№ 480

15. Маја 1868. год.
у Београду

Председник Совета
[Потпис] Ј. Мариновић

Глав. Секретар Совета

[Потпис] Д. Матић

18. Маја 1868. год
у Београду

Княз одобрава
[Потпис] М.М. Обреновић

Министар просвете и цркв. дела

[Потпис] Д. Црнобарац

Министар финансија

[Потпис] К. Цукић

7.

Указ кнеза Михаила Обреновића од 18/30. маја 1868. у Београду,
АС, МПС-П 1868, VIII, 1871, бр. 1398.

Михаил М. Обреновић III
По милости Божјој и вољи народа
Књаз Србски

По договору са Државним Саветом решили смо и решавамо:

„да се министар Просвете и црквених дела овласти, да може од 1. Јунија ове године издавати Хоци при овдашњој Бајрак-Џамији до 240, а Мујезину до 120 талира годишње. Према овом да се сума од 1800 гроша пореских, рачунајући вишенаведену годишњу помоћ од 1. Јунија до конца ове рачунске године, изда из суме на ванредне трошкове целом правитељству одређене, а за идућу рачунску годину да се у буџет стави.“

Наши Министри: просвете и црквених дела и финансија, нека ово решење изврше.

18га Маја, 1868. год.

[Потпис] М.М. Обреновић

У Београду

Министар Просвете и црквених дела,

[Потпис] Д. Црнобарац

Министар финансија,

[Потпис] К. Цукић

8.

Министар просвете и црквених дела Димитрије Црнобарац –
министру финансија Кости Цукићу, 22. маја/3. јуна 1868. у Београду,
АС, МПС-П, 1868, VIII, 1871, бр. 1311.

Господину министру Финансија № 1311

22. Маја 1868. Године

У Београду

Као што ме управитељство вар. Београда под 12. Маја, тек. Год. № 1706 извештава.

Ради обитавања Хоце који ће муслиманима у овд. Барјак-џамији свршавати обреде њиховог закона, има се по височајшем решењу Његове Светлости, поред исте џамије уступити и једна кућа правитељствена. Та кућа која је за ту потребу намењена уступљена је неком вилхелму шосбергу овдаш. снајдер-мајстору за 1200 грош. чар. годишње кирије, коју је досад

уредно плаћао правитељству. У простору ове куће налази се многостручна насејана зелен, која је одређеном комисијом процењена у 240 гр. чар. [речено] Саопштавајући ми, управитељство гореизложено излаже ми своје мишљење: да би праведно било закупцу именованом поред суме опредељене му као награду за усеве у 240 гр. чар. још и двомесечну кирију за Март и Април у 200 гр. чар. износећу свега у 440 гр. чар. опростити, пошто се и сам закупца мора сад одма из закупљеног добра иселити.

Услед овога известија чест имам молити вас да изволите даље подејствовати да се та сума одобри.
Примите и [...]

9.

Министар финансија Коста Цукић – Државном савету,
29. маја/10. јуна 1868. у Београду, АС, ДС, 259/868.

Државном Совету

Господин Министар Просвете и црквених дела под 22 тек мес № 1311 доставља ми, како се по највишем решењу Његове Светлости има уступити ради обитавања Хоце, који ће Мухамеданцима у оvd. барјак-цамији свршавати обреде њихових закона, и једна кућа правитељствена под № 647 означена, која онде близу постоји.

К' овоме Г. Министар Просвете и црквених дела додаје, да је та кућа, као што га је ово варошко управитељство известило, дата под кирију неком Вилхелму Шосбергу, кројачком мајстору, за 1200 грчар. на годину, а то је од 1. Новембра ове године коју је кирију он уредно плаћао у одређеним му роковима. Па како се поменути Кирајџија има одма иселити из ове куће, јер исту ваља оправљати и за обитавање приготовити је, то Г. Министар просвете и црквених дела додаје даље, да му је ово варошко управитељство изјавило, да би праведно било именованом Кирајџији, због тога, што се уговор с' њиме пре времена раскида, у име накнаде за то опростити двомесечну кирију, а на име за месец Март и Април, која износи 200 гр чарш. а осим тога, будући је он у простору те куће засејао разну зелен, да му се и за то накнада да у 240 грчарш. колико су, одређени од стране Управитељства вештаци нашли, да та зелен вреди.

Ово достављајући ми Г. Министар Просвете и црквених дела молио ме је да ја као надлежан дејствујем даље, те да се поменутом Кирајџији опрости двомесечна Кирија, а и да му се она накнада за усеве да.
По овоме ја имам чест и предложити Државном Совету на решење:

„Да се Вилхелму Шосбергу кројачком мајстору опрости кирија за месеце: Март и Април ове године у 200 гроша чар. за кућу правитељствену означену под № 647 у име накнаде за то што се он сада одма из исте куће, која се за обитавање хоће има оправити, мора иселити.

Осим тога да се поменутом кирајцији и накнада за усеве, које је он у простору те куће засејао, по процени вештака у 240 гр чар. изда из државне касе, и то из кредита одређеног буџетом за тек. рач. годину на изванредне потребе.“

№ 3325
29. Маја 1868 год
У Београду

Министар Финансија
[Потпис] К. Цукић

10.

Решење Државног савета од 7/19. јуна 1868. у Београду,
АС, ДС, 259/868.

Државни Совет,

По предлогу Министра финансија од 29. Маја ов. год. №3325, решио је.

„Да се Вилхелму Шосбергу кројачком мајстору, опрости кирија за месеце: Март и април ове године у 200 гр. чар. за кућу правитељствену означену под №647 у име накнаде за то, што се он сад одма из те куће, која се за обитавање хоће има оправити, мора иселити.

Осим тога, да се поменутом кирајцији и накнада за усеве, које је он у простору те куће засејао, по процени вештака у 240 гр. чар. изда из државне касе, и то из кредита одређеног буџетом за тек. рачун. Годину на изванредне потребе.“

№ 567.
7. Јунија 1868
Председатель Држ. Совета
У Београду
Глав. Секретар Совета
[Потпис] Д. Матић
8. Јунија 1868 год
У Београду
Министар Финансија
[Потпис] К. Цукић

Привремено Намесништво Књажеског
Достојанства одобрава

[Потпис]
Ј. Мариновић

11.

Заступник министра грађевина Јован Бели-Марковић – заступнику министра просвете и црквених дела Панци Јовановићу, 11/23. јула 1868. у Београду, АС, МПс-П, 1868, VIII, 1871, бр. 2022.

Господине,

Част ми је поставити Вас у знање да је оправка Барјак-Цамије за Богомољу Мухамеданаца, и кућа за обитавање хоће, од предузимача свршена, и да је нужно да се једна комисија одреди, која ће извршене оправке прегледати и примити, и потоме надлежном лицу на употребење предати, зато Вас господине молим: да од Ваше стране одредите једно лице, који ће као члан у реченој комисији дејствовати.

Комисија ова има се састати на дан 21. Јула тек год у 9 сахата пре подне на лицу места.

Ово саопштавајући част имам Господине Министре, молити Вас да изволите наредити да се лице које у ову комисију одредили будете реченог дана и сахата Г. Г. Вуковићу и Винтеру Инцинирима које сам од моје стране за чланове ове комисије одредио, на лицу места придружи.

Примите, Господине уверење мога поштовања,

№ 1387

11 Јула 1868 год.

У Београду

Заступник

Министра Грађевина

Под Полковник

[Потпис] Ј. Бели-Марковић

12.

Заступник министра грађевина Јован Бели-Марковић – Државном савету, 21. септембра/3. октобра 1868. у Београду, АС, ДС, 399/868.

Државном Савету!

Овде у Београду живећи Турци са своимъ хоцомъ обратили су се Министру Грађевине и изјавили да су први путъ кадъ се чинио пописъ, да се барјакъ цамија заедно са хоциним обиталиштем оправи, изгубили из вида многе још потребне оправке, како на самој цамий, тако и на обиталишту хоциномъ, па с` тога да се сада по други пут обраћаю с

молбомъ да се накнадно јоштъ неке потребне дограде и џамија у редъ дотера. Потребу ову поглавито у слѣдујушћемъ су представили.

Да се и остале стране авише одъ куће у којој хоца обитава кое нису зидомъ обрађене, тако више обраде, ерѣ веле крозъ тарабу кој иште у Авлію вирити кое по њиновомъ закону несме да буде.

Да се една зграда од тврдогъ матеріяла сагради у авлій хоцине куће за храненѣ и оставу џамиски ствари.

Да се авлія џамиска коя е сада доста стрма, изравна насипанѣмъ землѣ збогъ когъ узрока такође треба подићи еданъ якъ зидъ да насипъ одржати може.

Да се на свима прозорима џаміе начине гвоздени капци, јеръ вели тиме се избегава не само опасностъ пожара, него постизава и сигурностъ, да које несташно лице крозъ прозоръ не уђе у џамію и какво обезсвећенѣ неучини.

Да се сви зидови како сада постоећи тако и они кој ће се подићи око авліе џамиске и куће хоцине омалтеришу и окрече како би таковомъ чиштотомъ светиню храма јоштѣ већма увеличали и красили.

Осимъ ови изложени главни оправки и доправки, има јоштѣ неке ситне оправке да се изврше у џаміи и хоциной кући.

Министар Грађевина се у намери свима горе поброяним захтевањима овде стануюћи Турака удовиствојити, па с' тога е и наредіо да се за исте оправке и доправки начини предрачунъ по коме би потребно трошка било свега до 13035. грош порес. да се изврше. Неке одъ ови оправки извршиће се јоштѣ у оной години, а неке одложиће се за идућу па с' тога Министаръ Грађевина, доставляјући све горенаведено Државном Совету до знаня узима честь предложити му на решење:

„Да се на оправку назване Барякъ џаміе и куће у којој хоца обитава, може издати 13.035 грош порезски што изъ кредита кој ће буџетомъ за 1869. годину рачун на оправке одобрень бити.

№ 2044

21. Септембра 1868.

У Београду

Заступникъ

Министра Грађевина

Под Полковникъ

[Потпис] Ј. Б-Марковић

13.

Решење Државног савета од 7/19. октобра 1868. у Београду,
АС, ДС, 399/868.

Државни Совет

По предмету Министра Грађевина од 21. Септембра ов. год. № 2044.
решіо е:

да се на оп равку назване „Барјак Цаміе“ и куће у којој хоца обитава
може издати 13.035. гр пор. и то из кредита, који ће буџетом за 1869. рач.
год. на оправке одобрен бити.

№ 841.

7. Октомбра 1868

У Београду

Председникъ држав савета

[Потпис] Ђорђе Д. Ценић

Намесници књаж. достојанства одобравају

[Потпис] ММ Блазнавац

[Потпис] Јов. Ристић

[Потпис] Јован Гавриловић

Михаила М. Обреновића III.
по милости Божијој и вољи народа
Књаза Србски.

По договору са Зрњавним Саветом реше-
ли смо и решавамо:

" да се Министарство вероване и црквене дела
обавези, да може од 1 Јунија ове године изде-
вати доди ичи обвешној Барјак-цалији до 240,
а музејству до 120 шалица годишње. Према овом
да се сума од 1800 готла стурских, рачунајући
дешенавезету годишњу полат од 1 Јунија до
Кочија ове рачунале године, изде на суму на
вакредне штошнове целом стравинелашту одре-
ђење, а да издуку рачуналу годињу, да се у
буџету сави."

Наши Министри: вероване и црквене
дела и стравинелашту, нека ово решење потврде.

18^{та} Маја, 1868. год.
у Београду.

Министар
вероване и црквене дела,

Министар стравинелашту,

Jovana Šaljić

**THE RECONSTRUCTION OF BELGRADE BAJRAKLI MOSQUE
IN 1868.**

Summary

In 1867. the last Turkish military crews have finally left Serbian cities. After more than six decades marked with the struggle for national liberation, Serbia, although still „a vassal country,, in practice was expressing all forms of independence. The population of the Principedom of Serbia at that time was mostly Orthodox, Serbian, although ethnic and religious minorities have lived there as well including more than six thousand Muslims. The recognition of the existence of Muslim minority and the Islamic religion in Serbia is symbolically related to the reconstruction of Belgrade Bajrakli mosque in 1868. The paper presents a total of 13 documents relating to its reconstruction, including the decree of Prince Mihailo, dated 18/30 of May 1868 which puts Muslim community and its religious apparatus on the state's budget.

Keywords: Principedom of Serbia, Prince Mihailo, Bajrakli mosque, Islamic Community.

Чланак примљен: 06. 05. 2013.

Чланак коначно прихваћен за објављивање: 02. 09. 2013.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

93/94 (497.11)

МЕШОВИТА грађа = Miscellanea / Одговорни
уредник Недељко В. Радосављевић. - 1956, књ. 1-
1990, књ. 20; Н.С. 2003, књ. 21-. - Београд (Кнез
Михаилова 36/II) : Историјски институт, 1956-1990 ;
2003 - (Београд : COLORGRAFX). - 24 cm

ISSN 0350-5650 = Мешовита грађа - Историјски
институт (Београд)

COBISS.SR-ID 14717954